

<http://physicsweb.org/article/news/8/9/9>

2004/09/14

نفت تحت فشار

دانش‌پیشه‌ها بی‌ای از ایالات متحده، برا ی اولین بار شاهد تشكیل متان تحت وضعیت موجود در گوشه‌ی بالایی زمین بوده‌اند. این آزمایش‌ها نشان می‌دهند ممکن است هیدروکربن‌ها درون زمین و از طریق واکنش‌ها بی‌معدنی بی‌ساده هم تشكیل شوند، و نه فقط از تجزیه بی‌موجودات زنده (که سنتاً فرض می‌شود). در این صورت ممکن است نفت فراوان تراز آن باشد که تصور می‌شود.

متان فراوان‌ترین هیدروکربن در پوسته بی‌زمین، و نیز جزئی اصلی بی‌گاز طبیعی است. ذخایر گاز طبیعی، اغلب با نفت خام هم همراه است، و معمولاً در عمق فقط چند کیلومتر از سطح زمین است. این که ممکن است هیدروکربن‌ها در عمق بیشتر (در گوشه بی‌زمین) هم وجود داشته باشند، یا از طریق ماده بی‌غیریزیستی هم ساخته شوند، طی سال‌ها بی‌اخیر بین زمین‌شناس‌ها مورد بحث بوده است.

هنری سُکات [1] از دانش‌گاه ایندیانا در ساوتیند [2]، و همکارانش از مؤسسه بی‌کارنگی [3] در واشینگتن، دانش‌گاه هاروارد [4]، و آزمایش‌گاه ملی بی‌لورنس لیورمُر [5]، برا ببررسی بی‌این موضوع موادی که معمولاً در گوشه بی‌زمین یافت می‌شوند را تحت دماها بی‌تا 1500°C و فشارها بی‌تا 11 گیگاباسکال گذاشتند [6].

این وضعیت‌ها شبیه چیزی است که در گوشه بی‌بالایی بی‌زمین وجود دارد. سُکات و همکارانش، آهن اکسید، کلسیم کربنات، و آب را بین دو الماس با نک تخت‌شده فشردند و این مجموعه را گرم کردند. برتری بی‌این روش بیانخه‌ی سندانی بی‌الماسی آن است که این نمونه را می‌شود در محل تجزیه کرد، از طریق الماس‌ها و با استفاده از گستره‌ای از روش‌ها بی‌طبیعی. این دانش‌پیشه‌ها بی‌امریکایی دریافتند متان از همه بی‌هیدروکربن‌ها آسان‌تر تشكیل می‌شود، در دماها بی‌نسبتاً کم (تا 500°C) و

فشارها ی کم (7 گیگاپاسکال یا کمتر).

در 2002، جی اف کنی [7] از شرکت منابع گاز [8] در نیگرزاں، وهمکاران ش در مسک، در آزمایش‌ها مشابهی متان و هیدروکربن‌ها ی دیگر یافتند. اما با ابزار شان نمی‌شد فرآیند تشکیل را در محل بررسی کرد [9].

فریمن دایسن [10] از مؤسسه مطالعات پیش‌رفته در پرینستون [11] معتقد است این نتایج مهم است، چون به روشن‌شدن این کمک می‌کند که آیا گاز طبیعی و نفت ممکن است از مواد معدنی هم درست شوند یا نه. او می‌گوید: "این که نفت ممکن است از مواد معدنی هم تشکیل شود، پی‌آمدناهای عظیمی برای بوم‌شناخت و اقتصاد سیاره پیمان خواهد داشت."

اما سُکات درباره نتایج گروه ش محتاط‌تر است. او به فیزیکس‌وب [12] گفت: "هر چند معتقد ام گوشته‌ی زمین ممکن است شامل مقدار چشم‌گیری از هیدروکربن‌ها ی حتا سنگین‌تر هم باشد، نمی‌توانم بگویم چه قدر از این‌ها به سطح زمین می‌رسد، و این‌ها تا چه حد ذخایر تجاری را زیاد می‌کنند. نمی‌خواهم به هیچ شکلی در این باره اظهار نظر کنم که این هیدروکربن‌ها ممکن است یک منبع انرژی استفاده‌نشده باشند."

- [1] Henry Scott
- [2] Indiana University in South Bend
- [3] Carnegie Institution
- [4] Harvard University
- [5] Lawrence Livermore National Lab
- [6] Proceedings of the National Academy of Sciences (to be published)
- [7] J. F. Kenney
- [8] Gas Resources Corporation
- [9] Proceedings of the National Academy of Sciences **99** 10976
- [10] Freeman Dyson
- [11] Institute for Advanced Study in Princeton
- [12] PhysicsWeb